

Sygn. akt: I C 1435/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Monika Gądek-Tamborska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Pękowska

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2016 r. w Kielcach na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko W. S., Z. S.

o zapłatę

na skutek zarzutów pozwanych od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 22 stycznia 2016 roku sygn. akt INc 268/15

I. uchyła nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 22 stycznia 2016 roku sygn. akt INc 268/15 i co do kwoty 80.000 zł (osiemdziesiąt tysięcy) złotych postępowanie umarza, a w pozostałym zakresie powództwo oddala;

II. zasądza od powoda (...) S.A. w W. na rzecz pozwanego W. S. kwotę 8.856 zł (osiem tysięcy osiemset pięćdziesiąt sześć) złotych tytułem kosztów procesu (wynagrodzenia radcy prawnego).

Sygn. akt I C 1435/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 28 grudnia 2015 roku powód (...) S.A. z siedzibą w W. domagał się orzeczenia nakazem zapłaty, by pozwani W. S. i Z. S. zapłacili kwotę 585.997,34 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 marca 2013 roku do dnia zapłaty oraz kosztów sądowych, względnie wnieśli zarzuty, a w takim wypadku wnosili o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy, zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kosztów sądowych. Na uzasadnienie żądania zapłaty powód podał, że na podstawie umowy o kredyt hipoteczny udzielił pozwany kredyt/ pożyczki. Wierzytelność z tytułu umowy została zabezpieczona wekslem in blanco. Powód podniósł, iż zadłużenie nie zostało uregulowane w sposób i w terminach przewidzianych w zawartej umowie, wobec tego umowa została wypowiedziana, a pozwani zostali wezwani do zapłaty kwoty 585. 997,34 zł oraz należnych od tej kwoty odsetek. Zachodziła nadto podstawa do wypełnienia posiadanego przez powoda weksla. Weksel w dniu 12.03.2013 r. został przedstawiony do zapłaty, lecz pozwany go jednak nie wykupił. Powód dodatkowo wskazał, iż z dniem 22.11.2013 r. zmienił firmę i obecnie działa pod nazwą (...) S.A. z siedzibą w W. (pozew k.1-1v).

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 22 stycznia 2016 roku w sprawie I Nc 268/15 Sąd Okręgowy w Kielcach uwzględnił powództwo w całości (k.31).

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwani W. S. i Z. S. zaskarżyli nakaz zapłaty w całości i wnieśli o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa. Pozwana Z. S. w uzasadnieniu zakwestionowała wysokość wyliczonej w pozwie kwoty głównej oraz odsetek. Dodała, iż nie podpisywała żadnego weksla, lecz zrobił to jej mąż. Podniosła również, że W. S. dokonywał spłat kredytu, czego nie uwzględnił powód. Pozwany W. S. uzasadniając swoje stanowisko także zakwestionował wysokość wyliczonej w pozwie kwoty głównej oraz odsetek. Wskazał, iż otrzymany w dniu 10 lutego 2016 r. nakaz zapłaty nie powinien dotyczyć jego żony Z. S., skoro tylko on podpisywał weksel. Dodatkowo podniósł, iż spłacał raty kredytu, co nie zostało uwzględnione przez stronę powodową. Domagał się jednocześnie szczegółowego wyliczenia przez powoda, z jakich kwot składa się wymagane zadłużenie (zarzuty od nakazu zapłaty k.37-38, 45-46).

W odpowiedzi na zarzuty powód wskazał, iż z uwagi na dokonanie przez pozwanych wpłat w łącznej wysokości 80 000 zł po dacie uzupełnienia weksla, które to wpłaty zostały zaliczone na poczet kapitału kredytu, a nieuwzględnione w żądaniu pozwu, cofa powództwo w zakresie kwoty 80 000 zł i wnosi o zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda solidarnie kwoty 505.997,34 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od tej kwoty od dnia 3 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1.01.2016 r. do dnia zapłaty. Powód wniósł o zasądzenie od pozwanych solidarnie na swoją rzecz kwoty 55 640,96 z tytułu odsetek ustawowych liczonych w następujący sposób:

1. od kwoty 550.997,34 zł (po uwzględnieniu wpłaty w wysokości 35 000 zł z dnia 11.03.2013 r.) od dnia 13.03.2013 r. do dnia 23.04.2013 r.- 8.242,32 zł;
2. od kwoty 544.497,34 zł (po uwzględnieniu wpłaty w wysokości 6 500 zł z dnia 23.04.2013 r.) od dnia 24.04.2013 r. do dnia 03.06.2013 r.- 7.951,15 zł;
3. od kwoty 537.997,34 zł (po uwzględnieniu wpłaty w wysokości 6 500 zł z dnia 03.06.2013 r.) od dnia 04.06.2013 r. do dnia 1.07.2013 r.- 5.365,23 zł;
4. od kwoty 531.497,34 zł (po uwzględnieniu wpłaty w wysokości 6 500 zł z dnia 01.07.2013 r.) od dnia 02.07.2013 r. do dnia 30.07.2013 r.- 5.489,71 zł;
5. od kwoty 524.997,34 zł (po uwzględnieniu wpłaty w wysokości 6 500 zł z dnia 30.07.2013 r.) od dnia 31.07.2013 r. do dnia 02.09.2013 r.- 6.357,50 zł;
6. od kwoty 518.497,34 zł (po uwzględnieniu wpłaty w wysokości 6 500 zł z dnia 02.09.2013 r.) od dnia 03.09.2013 r. do dnia 01.10.2013 r.- 5.355,44 zł;
7. od kwoty 511.497,34 zł (po uwzględnieniu wpłaty w wysokości 6 500 zł z dnia 1.10.2013 r.) od dnia 02.10.2013 r. do dnia 29.10.2013 r.- 5.105,95zł;
8. od kwoty 509.997,34 zł (po uwzględnieniu wpłaty w wysokości 2 000 zł z dnia 29.10.2013 r.) od dnia 30.10.2013 r. do dnia 12.11.2013 r.- 2.543,00 zł;
9. od kwoty 508.597,34 zł (po uwzględnieniu wpłaty w wysokości 1 400 zł z dnia 12.11.2013 r.) od dnia 13. (...) do dnia 27.11.2013 r.- 2.717,16 zł;
10. od kwoty 507.997,34 zł (po uwzględnieniu wpłaty w wysokości 600 zł z dnia 27.11.2013 r.) od dnia 28.11.2013 r. do dnia 02.01.2014 r.- 6.513,50 zł.

Powód podniósł, iż w niniejszym postępowaniu dochodzi zobowiązania wynikającego z zawartej umowy kredytu hipotecznego waloryzowanego kursem (...) (denominowany na dzień udzielenia kredytu). Kredit został udzielony pozwanemu na kwotę 356 000zł z przeznaczeniem na bieżącą działalność gospodarczą i refinansowanie kredytów

firmowych. Pozwany zobowiązał się do spłaty kredytu w 180 równych miesięcznych ratach, płatnych do 1 dnia każdego miesiąca z należnymi odsetkami, prowizjami, opłatami lub innymi należnościami. Umowa została zawarta na czas określony, do dnia spłaty ostatniej raty kredytu. Strony określiły w umowie wysokość oprocentowania kredytu, a także wysokość oprocentowania od należności przeterminowanych. Powód wskazał, iż umowa została zabezpieczona wekslem in blanco, podpisanym przez pozwanego W. S., a poręczonym przez pozwaną Z. S.. Powód dodał, iż zgodnie z ustaleniami kwota kredytu została rozdysponowana na dwa rachunki bankowe. W 2011 r. pozwany zaprzestał zasilania rachunku, z którego pobierane były zgodnie z harmonogramem raty na spłatę kredytu. Wobec niewywiązywania się przez pozwanego z nałożonego zobowiązania, powód wezwał pozwanego do zapłaty pod rygorem wypowiedzenia umowy pismem z dnia 7.06.2011 r. Pismo to odebrała pozwana Z. S. w dniu 16.06.2011r. Powód podniósł, iż z uwagi na niespełnienie świadczenia wypowiedział umowę ze skutkiem na dzień 9.02.2012 roku. Następnie w dniu 19.02.2013 r. uzupełnił weksel in blanco i wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 585.997,34 r. z wyznaczeniem terminu do zapłaty na dzień 12.03.2013 r. Pozwani dokonali częściowej wpłaty w wysokości 35 000zł, a następnie przez okres kilku miesięcy regulowali zadłużenie w kwotach po 6.500 zł i w kwotach niższych. Ostatniej kwoty pozwani dokonali w dniu 02.01.2014 r. Powód wskazał, iż w dniu uzupełnienia weksla na sumę wekslową składała się kwota 507.731,60 zł jako kapitał kredytu pozostały do zapłaty oraz kwota 78.265,74 jako skapitalizowane i niespłacone odsetki umowne od kapitału oraz odsetki umowne karne zsumowane na dzień uzupełnienia weksla. Nadto powód podniósł, iż pozwani wnosząc zarzuty od wydanego nakazu zapłaty nie przedłożyli żadnych dowodów na ich potwierdzenie, chociażby dowodów dokonanych na rzecz powoda wpłat. Zdaniem powoda podstawę roszczenia stanowi nadal wystawiony przez pozwanego W. S., a poręczony przez pozwaną Z. S. weksel in blanco. Odnosząc się do zarzutu braku podpisania weksla przez Z. S. dodał również, iż nie ma żadnej wątpliwości, że na odwrocie weksla znajduje się podpis pozwanej, która dokonała poręczenia weksla, za zatem na podstawie art. 32 Prawa wekslowego odpowiada w takim samym zakresie jak wystawca weksla (k.95-97).

W piśmie procesowym z dnia 24 czerwca 2016 roku pełnomocnik pozwanego W. S. wniósł o uchylenie nakazu zapłaty z dnia 22 stycznia 2016 r. wydanego przez Sąd Okręgowy w Kielcach w sprawie I Nc 268/15 oraz oddalenie powództwa w całości. Dodatkowo wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego W. S. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, względnie przyznanie pełnomocnikowi z urzędu od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Uzasadniając swoje stanowisko pełnomocnik pozwanego W. S. wskazał na wadliwość wydanego nakazu zapłaty z dnia 22 stycznia 2016 r. z uwagi na orzeczenie w nim ponad żądanie strony powodowej, bowiem powód nie wskazał w pozwie sposobu zasądzenia spornej kwoty od więcej niż jednego pozwanego. Zarzucił również, iż weksel in blanco, na którym opiera się powództwo został wypełniony przez powoda niezgodnie z deklaracją wekslową z dnia 13 czerwca 2008 r.. Podniósł, iż powód nie wykazał stosownymi dokumentami wysokości należnego mu kapitału z umowy kredytowej, kosztów ubocznych z nim związanych. Nadto, zdaniem pełnomocnika pozwanego powód w żaden sposób nie udowodnił, iż ze strony pozwanego dochodziło do uchybień terminów zapłaty, określonych w umowie kredytowej. Powód nie wykazał również, że służyło mu prawo zaspokojenia wierzytelności przed nadejściem terminów określonych w umowie kredytowej oraz nie uprawdopodobnił skutecznego wypowiedzenia umowy kredytowej przez którąkolwiek ze stron tego stosunku. Pełnomocnik pozwanego zarzucił także, iż powód nie udokumentował należycie, aby wzywał pozwaną do dobrowolnego spełnienia świadczenia, co utrudnia ocenę, czy roszczenie jest usprawiedliwione zarówno co do zasady (czy powód miał w ogóle prawo wypełnić weksel), jak i co do wysokości (jeśli przyjąć, że miał prawo wypełnić weksel). Dodatkowo pełnomocnik pozwanego wskazał, iż zobowiązanie wekslowe osoby, która weksel wręczyła, nie powstaje w razie wypełnienia weksla in blanco przez jego odbiorcę niezgodnie z otrzymanym upoważnieniem. Samo istnienie dokumentu o cechach weksla własnego nie przesądza jeszcze o istnieniu zobowiązania wekslowego osób na nim podpisanych. Ich zobowiązanie nie powstanie z powodu wypełnienia weksla wystawionego in blanco- niezgodnie z upoważnieniem osoby wręczającej blankiet, co zdaniem pozwanego miało miejsce w okolicznościach niniejszej sprawy. Natomiast ograniczenia wynikające z art. 10 Prawa wekslowego odnoszą się tylko do osób trzecich, które uzyskały posiadanie weksla w drodze indosu. Pełnomocnik pozwanego podniósł również, iż powód formułując żądanie pozwu naruszył zasadę walutowości wyrażoną w art. 358 kc, bowiem zobowiązanie pozwaną wobec powoda wynikające z zawartej między stronami umowy wyrażone było od początku w walucie obcej ((...) frank szwajcarski). Tymczasem powód przeliczył wartość kredytu udzielonego we frankach na walutę

polską, co nie miało podstaw prawnych. Umowę kredytową oraz porozumienie wekslowe strony zawarły 13 czerwca 2008 r. Zmiana stanu prawnego, jaka następuje w trakcie trwania stosunku prawnego o charakterze trwałym (ciągłym), znajduje zastosowanie do stosunków prawnych nawiązanych przed dniem jej wejścia w życie. Pełnomocnik pozwanego odniósł się do twierdzenia powoda, iż pozwani nie wykonywali zobowiązania zgodnie z jego treścią. Tym samym przypisywane pozwanym zachowanie posiada cechy zwłoki. W takim przypadku wierzyciel może żądać spełnienia w walucie polskiej, ale według kursu średniego NBP z dnia, w którym zapłata jest dokonana. Pełnomocnik pozwanego wskazał, iż skoro zapłata przez pozwanych nie miała jeszcze miejsca, to niemożliwym jest ustalenie kursu przeliczenia waluty polskiej na szwajcarską i odwrotnie. Nie można dokonać takiego przeliczenia zobowiązania na dzień wniesienia pozwu, albowiem nie jest to dzień zapłaty, a sama zapłata jeszcze nie nastąpiła, a do chwili dokonania zapłaty kursy walut mogą się zmieniać wielokrotnie. Zatem nieuprawnione jest dochodzenie od kredytobiorcy świadczenia w walucie polskiej, w sytuacji kiedy przedmiotem świadczenia ustalonego w umowie kredytu była zapłata należności w walucie szwajcarskiej (k. 113-116).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 czerwca 2008 roku zawarta została umowa kredytu hipotecznego nr (...) pomiędzy (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W., Oddział Bankowości Elektronicznej zwanym dalej mBankiem a W. S.. Na podstawie zawartej umowy bank udzielił kredytobiorcy kredytu na sfinansowanie bieżącej działalności gospodarczej i refinansowanie kredytów firmowych. Okres kredytowania został ustalony na 180 miesięcy. Zobowiązanie kredytobiorcy wynikające z zawartej między stronami umowy wyrażone było w walucie obcej ((...) frank szwajcarski). W umowie jako waluta kredytu ustalone zostały (...), na 174.855,29 CHF, raty kapitałowo-odsetkowe na różne kwoty, maksymalnie 1761,86CHF. Wypłacie podlegała kwota 356.000 zł.

Zgodnie z paragrafem 3 umowy kredytowej celem zabezpieczenia kredytu ustanowiono hipotekę kaucyjną do kwoty 534 000zł na nieruchomości położonej w M. przy ulicy (...), stanowiącej działkę numer (...), dla której Sąd Rejonowy w Kielcach prowadzi księgę wieczystą nr (...). Dodatkowym zabezpieczeniem zwrotu kredytu był weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową. Poręczenia wraz z oświadczeniem o poddaniu się egzekucji do kwoty 712 000,00 zł dokonała pozwana Z. S..

Kwota kredytu została jednorazowo rozdysponowana na następujące rachunki:- kwota 248 000, 00 zł na rachunek (...) prowadzony przez (...) Bank S.A. – mBank tytułem środków na bieżącą działalność gospodarczą i spłatę kredytu w rachunku bieżącym nr (...);- kwota 18 000,00 zł na rachunek nr (...) prowadzony przez Bank Spółdzielczy w K. o/ M. tytułem spłaty kredytu inwestycyjnego;- kwota 90 000,00 zł na rachunek (...) prowadzony przez Bank Spółdzielczy w K. o/ M. tytułem spłaty kredytu obrotowego- zwykłego.

Zgodnie z paragrafem 11 umowy kredytowej kredyt podlegał oprocentowaniu według zmiennej stopy procentowej, która na dzień wydania decyzji kredytowej wynosiła 5,38 %. W okresie ubezpieczenia spłaty kredytu, oprocentowanie ulegało podwyższeniu o 1, 00 p.p. i wynosiło 6,38 %, zaś po zakończeniu okresu ubezpieczenia ulegało obniżeniu o 1,00 p.p. Wysokość zmiennej stopy procentowej w dniu wydania decyzji kredytowej została ustalona jako stawka bazowa LIBOR 3M z dnia 13.06.2008 r., powiększona o marżę mBanku w wysokości 2,60 %. Co miesiąc, mBank miał dokonywać porównania aktualnie obowiązującej stawki bazowej ze stawką bazową ogłaszaną przedostatniego dnia roboczego (z wyłączeniem sobót) poprzedniego miesiąca i przeprowadzał zmiany wysokości oprocentowania kredytu w przypadku, gdy stawka bazowa zmieni się co najmniej 0,10 punktu procentowego w porównaniu do obowiązującej stawki bazowej. Zmiany wysokości oprocentowania kredytu miały następować najpóźniej piątego dnia roboczego miesiąca, następującego po miesiącu, w którym dokonana została zmiana stawki bazowej.

Terminy spłaty rat przypadły na 1 dzień każdego miesiąca, z tym, że pierwsza rata kapitałowo- odsetkowa płatna była po co najmniej 30 dniach od daty uruchomienia kredytu, nie później jednak niż po 60 dniach od daty uruchomienia kredytu. W umowie (§ 12 pkt 6) zawarto zapis, iż raty kapitałowo- odsetkowe spłacane są w złotych polskich po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży w tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50. Spłata kredytu następowała w formie obciążania należną kwotą kredytu i odsetkami (rata kredytu

określona została w (...)) w terminach płatności (zlecenie dokonywania przelewu) z rachunku mBiznes prowadzonego przez mBank nr (...) (§ 6 i 13 umowy kredytowej).

W przypadku naruszenia przez Kredytobiorcę warunków umowy Bankowi przysługiwało wypowiedzenie umowy (§ 16 umowy kredytowej).

Zgodnie z paragrafem 17 ustęp 4 z chwilą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego/ od dnia wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelności mBanku z tytułu umowy, mBank uprawniony był do dokonania przeliczenia wierzytelności na złote polskie po średnim kursie z tabeli kursowej (...) banku S.A. z dnia wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego lub wytoczenia powództwa.

(dowód: umowa kredytowa k. 2-11, weksel k. 28-28 a, deklaracja do weksla in blanco k. 29, harmonogram spłat rat kredytu k.121)

Pozwany W. S. w 2011r. zaprzestał regulowania w terminie rat kredytu. Pismem z dnia 07.06.2011r. był wzywany do zapłaty zaległości w wysokości 6881,20CHF -zaległy kapitał, 4056,41CHF - odsetki od kapitału, pod rygorem wypowiedzenia umowy. W piśmie zaznaczono, iż w przypadku braku spłaty zadłużenia w terminie, pismo należy traktować jako wypowiedzenie umowy przez Bank, z 30 dniowym okresem wypowiedzenia. Wezwanie zostało odebrane przez pozwaną Z. S. w dniu 16.06.2011 r.

W dniu 29.12. 2011 r. Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W., na wniosek (...) Bank S.A. z siedzibą w W. Oddział Bankowości Detalicznej w Ł. dokonało wypłaty odszkodowania z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu kredytu dla firm udzielonego pozwanemu W. S.. Pozwany W. S. został wezwany przez (...) S.A. do zapłaty kwoty 61 792,06 zł w terminie do dnia 18 kwietnia 2012 roku.

(dowód: historia transakcji na rachunku kredytowym k. 100, 102 v, wezwania do zapłaty k. 98-99, częściowy harmonogram spłat do umowy nr (...), historia operacji na rachunku k. 122-127, regulamin k. 128-133, wydruk tabel stóp procentowych k. 134-135 v, wezwanie do zapłaty (...) k. 148)

Wobec nieuregulowania płatności w wyznaczonym terminie powód uzupełnił weksel in blanco, stanowiący zabezpieczenie kredytu. Pismem z dnia 19.02.2013 r. pozwani W. S. i Z. S. zostali wezwani do wykupienia weksla, który opiewał na kwotę 585 997,34 zł. Termin płatności został określony na dzień 12.03.2013 r. Powyższe wezwania odebrała pozwana Z. S. w dniu 25.02.2013 roku. Pozwani z tytułu zadłużenia dokonywali jedynie częściowych wpłat na konto. Bank dokonał przewalutowania kredytu na walutę polską w dniu 15 lutego 2013 roku (507.731,61zł kapitał, 73094zł odsetki). Na datę 15 lutego 2013 roku Bank nie wystawił bankowego tytułu egzekucyjnego ani nie wytoczył powództwa o zapłatę.

(dowód: wezwanie do wykupienia weksla k. 12-13, potwierdzenia odbioru. k. 14-15, historia transakcji na rachunku kredytowym k.100-102)

Pismem z dnia 17.09.2015 r. pozwani W. S. oraz Z. S. ostatecznie zostali wezwani do zapłaty zadłużenia z tytułu zawartej umowy o kredyt hipoteczny w terminie do 24.09.2015 r., z informacją, że w przypadku braku wpłaty tej kwoty zadłużenia we wskazanym terminie sprawa zostanie skierowana do właściwego Sądu Rejonowego, co spowoduje powstanie dodatkowych kosztów obciążających klienta.

(dowód: wezwania do zapłaty przedsądowe k. 16-17)

Ustalenia powyższe Sąd poczynił w oparciu o powołane dokumenty, które to dokumenty nie były przez strony podważane co do ich prawdziwości, a Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ich wartości dowodowej z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszym etapie postępowania nakazowego załączenie do pozwu prawidłowo pod względem formalnym wypełnionego weksla oznacza, że żądanie jest udowodnione, bowiem weksel jako papier wartościowy jest wyłącznym i wystarczającym dowodem istnienia wierzytelności (por. P. Machnikowski, Glosa do wyroku SN z 24.10.2000r., V CKN 136/00 – OSP 2002/3 s. 136). Dlatego też Sąd wydał nakaz zapłaty, na podstawie dołączonego do pozwu weksla, wypełnionego w sposób prawidłowy i niebudzącego wątpliwości co do jego prawdziwości (art. 485 § 2 kpc).

Weksel własny może stanowić zabezpieczenie umowy. Wyróżnia się weksle in blanco gwarancyjne i kaucyjne. Weksel gwarancyjny jest to weksel in blanco złożony na zabezpieczenie stosunku umownego zachodzącego między wystawcą weksla a osobą, której weksel jest wręczany. Natomiast weksel kaucyjny jest to weksel in blanco złożony na zabezpieczenie roszczeń mogących powstać w przyszłości, których aktualna wysokość nie jest znana. Zarówno weksel gwarancyjny, jak i kaucyjny mogą zostać wypełnione tylko wówczas, gdy ziszczą się warunki uprawniające wierzyciela do wypełnienia weksla, zobowiązanie pozawekslowe stanie się wymagalne. Dopuszczalność wystawienia weksla własnego niezupełnego (in blanco) na zabezpieczenie mogącego powstać zadłużenia znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku – Prawo wekslowe.

W orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się jednolicie, że w przypadku dochodzenia roszczenia wekslowego przez pierwszego wierzyciela wekslowego, dopuszczalne jest powoływanie się przez dłużnika – w celu obrony przed roszczeniem wekslowym – na zarzuty wynikające z łączącego te podmioty stosunku podstawowego, tzn. będącego podstawą wystawienia weksla. Skoro weksel jedynie zabezpiecza wierzytelność cywilną, przeto dłużnikowi przysługują przeciwko roszczeniu wekslowemu te wszystkie zarzuty, jakie przysługują mu przeciwko roszczeniu cywilnemu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2001r., sygn. akt V CKN 264/00, LEX nr 52788).

Powód opierał żądanie pozwu na wekslu niezupełnym, który został poręczony przez pozwaną Z. S.. Poręczenia wekslowego może dokonać osoba trzecia lub nawet osoba, podpisana na wekslu (art. 30 ustawy prawo wekslowe). Zgodnie z przepisami art. 31 w zw. z art. 103 Prawa wekslowego poręczenie umieszcza się na wekslu albo na przedłużku. Poręczenie oznacza się wyrazem „poręczam” lub innym zwrotem równoznacznym; podpisuje je poręczyciel. Poręczenie powinno wskazywać, za kogo je dano, a w braku takiej wskazówki uważa się, że poręczenia udzielono za wystawcę. Dokonanie takiego poręczenia oznacza, że poręczyciel odpowiada tak samo jak wystawca weksla i zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej (art. 32 Prawa wekslowego). Wystawca weksla i poręczyciel odpowiadają przy tym solidarnie za zobowiązania wekslowe (art. 47 Prawa wekslowego). Mając na uwadze ostateczną treść oświadczenia pozwanej Z. S. (protokół rozprawy z dnia 19 września 2016 roku k.167), nie budzi wątpliwości iż pozwana złożyła podpis na wekslu. Na odwrocie weksla znajduje się wyraźny podpis pozwanej z adnotacją „poręczam”, co wskazuje jednoznacznie, iż Z. S. dokonała poręczenia zobowiązania małżonka, wobec tego pozwana Z. S. odpowiada w takim samym zakresie jak wystawca weksla W. S..

Z uwagi na treść zarzutów pozwanych, rozważeniu wymagało, czy zaistniały przesłanki wskazane w deklaracji wekslowej podpisanej przez strony, uprawniające powoda do wypełnienia weksla in blanco. Przy wekslu niezupełnym w chwili wystawienia (in blanco) istotne znaczenie ma zarzut wypełnienia niezgodnie z treścią łączącego strony porozumienia wekslowego. Z dokonanych przez Sąd ustaleń wynika, że weksel ten został wypełniony niezgodnie z treścią deklaracji. Zatem zobowiązanie wekslowe po stronie pozwanych w ogóle nie powstało z uwagi na skuteczne podniesienie zarzutu nieprawidłowego, tzn. niezgodnego z porozumieniem stron wypełnienia weksla. Powód nie udowodnił należycie, iż przysługiwało mu uprawnienie uzupełnienia weksla i wezwania pozwanych do jego wykupu. Przede wszystkim powód nie wykazał i nie uprawdopodobnił, jaki jest wymiar aktualnego zobowiązania pozwanych wobec powoda wynikającego z zawartej umowy kredytowej oraz uchybiono wymogom stawianych przez zasadę walutowości.

Z uwagi na treść umowy kredytowej, w ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, iż sporny kredyt stanowił kredyt walutowy. Strony wprost w umowie określiły, iż walutą kredytu jest (...) (§1ust.8 umowy), kwota kredytu i raty kredytu zostały określone w (...) zgodnie z harmonogramem spłat stanowiących integralną część umowy oraz w §7 umowy określiły rodzaj kredytu walutowego. W obrębie kredytów walutowych możemy oznaczyć kredyty denominowane i

indeksowane w walucie obcej. W przypadku kredytu walutowego denominowanego wysokość kwoty należnej do spłaty zależy od kursu kupna waluty zagranicznej w dniu zawarcia umowy kredytowej. Umowa opiewa na konkretną ilość pieniędzy w walucie obcej i jest przeliczana na walutę krajową dopiero w momencie wypłaty. W przypadku kredytu walutowego indeksowanego, kredytodawca zobowiązuje się do wypłaty kredytobiorcy konkretnej sumy w jego walucie krajowej, która w momencie wypłaty przeliczana jest na walutę obcą, a kredytobiorca zobowiązany jest więc spłacić swój kredyt w walucie obcej. W przypadku kredytu walutowego zatem kredyt rozliczany w walucie obcej, w tejże walucie umowa kredytowa określa wysokość kredytu, w niej są wyrażane wysokości rat, według jej stóp procentowych ustalane jest oprocentowanie i w niej prowadzone są wszelkie obliczenia związane z kredytem. Natomiast w przypadku takich kredytów walutowych, nie oznacza to, że rozliczenia między bankiem a kredytobiorcą prowadzone są w walucie obcej. Bank bowiem wypłaca transze kredytu w złotych, także w złotych klient spłaca kredyt.

W przedmiotowej umowie kredytowej została jasno określona waluta kredytu ((...)). Mimo uzgodnienia waluty kredytu w postaci franków szwajcarskich powód zażądał świadczenia w walucie polskiej. Tak sformułowane żądanie nie mogło zostać uwzględnione. Niezależnie od tego nie zostało należycie udowodnione. Formułując żądanie pozwu powód naruszył zasadę walutowości wyrażoną w art. 358 k.c.. Powód dokonał przeliczenia wartości kredytu we frankach na walutę polską. Taka operacja przeliczeniowa może być stosowana wyłącznie dla potrzeb ustalenia wartości przedmiotu sporu, ale nie dla oznaczenia wysokości zobowiązania. Zgodnie z przepisem art. 358 § 1 kc, jeżeli przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia w walucie obcej. Zgodnie zaś z art. 358 § 2 kc wartość waluty obcej określa się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna stanowi inaczej; w razie zwłoki dłużnika wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia w walucie polskiej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia, w którym zapłata jest dokonana. Przepis art. 358 kc wyrażający zasadę walutowości był kilkakrotnie zmieniany. Zmiana stanu prawnego, jaka następuje w trakcie trwania stosunku prawnego o charakterze trwałym (ciągłym), znajduje zastosowanie do stosunków prawnych nawiązanych przed dniem jej wejścia w życie – art. XLIX przepisów wprowadzających kodeks cywilny. W związku z tym, jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12.12.1997 r., II CKN 512/97, OSNC 1998/6/105, jeżeli zgodnie z przepisami prawa przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, to spełnienie świadczenia następuje poprzez zapłatę sumy nominalnej wyrażonej w walucie obcej określonej w umowie, nie zaś w złotych polskich stanowiących przelicznik tej sumy. Zasada walutowości może zostać wyłączona przez czynność prawną. W spornej umowie kredytu w §17 ust.4 strony dopuściły przeliczenie wierzytelności na złote polskie w dwóch sytuacjach tj. z chwilą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego lub wytoczenia powództwa o zapłatę. Powód nie wykazał, aby wystawił bankowy tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikom, zaś jak wynika z historii transakcji na rachunku kredytowym (k.100) – Bank dokonał przewalutowania w dniu 15 lutego 2013 roku, nie wykazał nadto aby w tym dniu wytoczył powództwo o zapłatę. Powód był uprawniony do żądania od pozwanych jedynie świadczenia wyrażonego w (...) z zobowiązaniem – zawartym w samym wyroku albo w treści klauzuli wykonalności – komornika do przeliczenia kursu waluty według dnia poprzedzającego przekazanie wyegzekwowanych środków wierzycielowi – art. 783 § 1 kpc. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16.05.2012 roku (III CSK 273/11), art. 358 § 2 zd. 2 kc należy wyklądać w ten sposób, iż w wypadku zwłoki dłużnika w spełnieniu świadczenia w wykonaniu zobowiązania, którego przedmiotem jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, wierzyciel ma prawo wyboru kursu, według którego jest określana wartość waluty obcej, jeżeli dłużnik dokona wyboru waluty polskiej. Zatem najpierw to dłużnikowi przysługuje prawo wyboru waluty faktycznego świadczenia (co wynika z art. 358 § 1 kc), a dopiero, gdy wybierze walutę inną niż nominalna waluta kredytu, wierzyciel może zażądać przeliczenia kursu według dnia efektywnego spełnienia świadczenia. Nie działa to jednakże na przyszłość i nie jest uzależnione od samowolnego wyboru wierzyciela.

Nadto powód nie udowodnił należycie, aby przysługiwała mu wierzytelność wobec pozwanych w wysokości wskazanej w pozwie, a następnie zmodyfikowanej pismem procesowym z dnia 14 czerwca 2016 r. (k.95), w którym podniósł, iż z uwagi na dokonanie przez pozwanych wpłat w łącznej wysokości 80 000 zł po dacie uzupełnienia weksla, które to wpłaty zostały zaliczone na poczet kapitału kredytu, a niewskazane w żądaniu pozwu, cofa powództwo w zakresie kwoty 80 000 zł. Dodatkowo należy zauważyć, iż zawarta między stronami umowa kredytu objęta

była ubezpieczeniem. W dniu 29.12.2011 roku Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W., na wniosek (...) Bank S.A. z siedzibą w W. Oddział Bankowości Detalicznej w Ł. dokonało wypłaty odszkodowania z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu kredytu dla firm udzielonego pozwanemu W. S.. Powód w żaden sposób nie wykazał oraz nie przedstawił stosownej dokumentacji, która świadczyłaby czy wypłacona przez firmę ubezpieczeniową kwota odszkodowania została uwzględniona przy określaniu żądania kwoty do zapłaty przez pozwanych. Kwota taka nie znajduje odzwierciedlenia ani w historii transakcji na rachunku kredytowym (k.100-102), historii operacji na rachunku (k.122-127).

Dodatkowo podkreślić należy, że powód nie przedstawił Sądowi ani informacji ani dowodów na to, w jaki sposób dokonane zostało wyliczenie żądanej pozwem kwoty ujętej w walucie polskiej - przez wskazanie, jaki kurs franka szwajcarskiego oraz z jakiej daty przyjęto przy przeliczeniu na złotówki długu wyrażonego w tej obcej walucie oraz na podstawie jakich wewnętrznych przepisów, w oparciu o jakie przesłanki dokonywano ustalenia oprocentowania kredytu w poszczególnych okresach. Skierowane do pozwanych wezwania do zapłaty dotyczyło należności wyrażonej zamiennie raz w (...), innym razem w złotych polskich. Zwrócić przy tym należy uwagę, iż powód nie przedstawił także wypowiedzenia umowy kredytu, albowiem takiego bezwarunkowego oświadczenia nie zawiera pismo z dnia 7 czerwca 2011 roku (k.98), będące w istocie tylko wezwaniem do zapłaty. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) . Słusznie zatem podnosili pozwani w zarzutach do nakazu zapłaty, że brak jest wskazania, w jaki sposób została wyliczona żądana kwota- co się na nią składa oraz jak są wyliczone odsetki, jakie kursy waluty były stosowane w całym okresie kredytowania. Tym samym powód nie wykazał prawidłowo wysokości dochodzonego pozwem, ujętego w złotówkach roszczenia. Nie zostało zatem wykazane, jakiego zakresu zobowiązania powód domaga się od pozwanych. Powód nie przedstawił nadto jak dokonywane wpłaty przez pozwanych zostały zaksięgowane, tj. na poczet których rat – czyli nie wskazał operacji podlegających zapisaniu w księgach rachunkowych, jak również wg jakiego i w jaki sposób ustalonego kursu (...) dokonywano przeliczenia środków na rachunku kredytowym na ratę kredytu w (...). Nie sposób zatem ustalić, jaki jest wymiar rzeczywistego, aktualnego zobowiązania pozwanych wobec powoda wynikającego z łączącej strony umowy kredytowej. Weryfikacja prawidłowości zastosowania i zmian oprocentowania, kursów walutowych, sposobu zarachowania, nie była możliwa tak przez kredytobiorcę, jak i przez sąd w niniejszej sprawie. Powoduje to, iż żądanie pozwu nie może zostać uznane za usprawiedliwione. To zaś prowadzi do oddalenia powództwa w całości. Żądanie zapłaty ze strony powoda składające się na sumę wekslową obejmowało kwotę 507.731,60 zł jako kapitał kredytu pozostały do zapłaty oraz kwota 78.265,74 jako skapitalizowane i niespłacone odsetki umowne od kapitału oraz odsetki umowne karne zsumowane na dzień uzupełnienia weksla, bez szczegółowego rozliczenia. Zgodnie z utrwalonym poglądem doktryny i judykatury, jeżeli żądanie strony dotyczy również zasądzenia odsetek (kapitałowych, za opóźnienie) obowiązana jest ona dokładnie określić ich wysokość (jej źródła) oraz czas obliczeniowy, w sposób jasny, jednoznaczny i szczegółowy, albowiem tylko tak określone żądanie, pozwala z jednej strony sądowi zweryfikować jego zasadność, z drugiej natomiast gwarantuje pozwanemu realizację prawa do obrony oraz podnoszenia ewentualnych zarzutów. Powód dochodził w pozwie roszczenia, którego część stanowią skapitalizowane odsetki i winien przytoczyć okoliczności faktyczne i uzasadnić wysokość tej części roszczenia

Podkreślić przy tym należy, iż sprzeczne jest z dobrymi obyczajami ustalenie w umowie zarówno dla określenia kwoty kredytu, jak i na etapie spłaty raty kapitałowej, iż kwota wyrażona w PLN jest określana na podstawie kursu kupna waluty w tabeli kursowej Banku z dnia i godziny uruchomienia kredytu (§7 umowy kredytu), zaś dla spłaty kredytu – spłata rat wyrażonych w (...) dokonywana jest w PLN po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży w tabeli kursowej Banku obowiązującej na dzień spłaty godziny 14:50 (§12ust.6 umowy) (art.385¹§1k.c.). Postanowienia przedmiotowej umowy w zakresie zasad ustalania kursów walut obcych dla ustalenia kwoty kredytu i spłat rat kredytu są sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają interes kredytobiorcy (naruszenie zasady równorzędności stron umowy), który zdany jest na wewnętrzne, arbitralne (dowolne) decyzje Banku co do kształtowania kursów wymiany walut, bez określenia przesłanek ustalania tych kursów, zwłaszcza w przypadku długoterminowych kredytów hipotecznych. Skoro takie postanowienia umowy są bezskuteczne, brak zaś możliwości ich zastąpienia innymi regulacjami dyspozytywnymi, tym samym wpływają na ocenę ważności umowy kredytowej . Podobnie odnosi się to do zmiany wysokości oprocentowania kredytu (§11 i §17) o charakterze zmiennym w okresie kredytowania, która

nie zostało określone w sposób precyzyjny, bez określenia mechanizmów (przesłanek) zmiany oprocentowania, ich powiązania ze zmianami na rynku finansowym.

Z powyższych przyczyn w oparciu o przepis art.496 k.p.c. nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 22 stycznia 2016 roku sygn. akt I Nc 268/15 należało uchylić, co do kwoty 80 000 zł postępowanie umorzyć, a w pozostałym zakresie powództwo oddalić.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z treścią którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Powód przegrał sprawę w całości, zatem winien pokryć koszty procesu, które wyniosły 8.856 zł i złożyło się na nie wynagrodzenie pełnomocnika w osobie radcy prawnego w kwocie 7.200 zł podwyższone o stawkę 23 % podatku VAT (§6 pkt 7 w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – Dz. U. 2013 ze zm.)

Mając powyższe okoliczności na uwadze, sąd orzekł, jak w sentencji wyroku.

SSO Monika Gądek-Tamborska